

การพัฒนาบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอน
ของอาจารย์ประจำกระบวนวิชา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Development of Information Services for Teaching for the Lecturers of
the Faculty of Agriculture, Chiang Mai University

อรพรรณ การคนชื่อ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ e-mail: orapan@lib.cmu.ac.th

บทคัดย่อ

ในปีการศึกษา 2557 ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้พัฒนาบริการเพื่อมุ่งสนับสนุนการสอนของอาจารย์คณะเกษตรศาสตร์และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอนแก่อาจารย์ประจำกระบวนวิชาเป็นรายบุคคล บริการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ประจำกระบวนวิชาในการแสวงหาสารสนเทศประกอบการสอน และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนซึ่งมีรูปแบบของการจัดบริการดังนี้ คือ 1. บริการจัดทำรายชื่อหนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอนตามกระบวนวิชา (Reading lists) โดยการสำรวจกระบวนวิชาที่เปิดสอนในภาคการศึกษานั้นจากระบบการลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อนำรายละเอียดของกระบวนวิชา (Course description) มา Create List รายชื่อหนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอนตามกระบวนวิชา (Reading lists) และจัดรวบรวมให้แก่อาจารย์ประจำกระบวนวิชา 2. บริการข่าวสารทันสมัย แนะนำทรัพยากรสารสนเทศใหม่ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเนื้อหากระบวนวิชา 3. บริการสืบค้นและดาวน์โหลดเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเนื้อหากระบวนวิชาให้แก่อาจารย์ 4. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า โดยให้คำปรึกษาและความช่วยเหลืออาจารย์ประจำกระบวนวิชาในการใช้ห้องสมุด การแสวงหาสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและการวิจัยในเรื่องที่อาจารย์สนใจ จากการให้บริการดังกล่าวทำให้ห้องสมุดได้มีบริการที่สนับสนุนการสอนของอาจารย์ได้เฉพาะบุคคลยิ่งขึ้น ทำให้อาจารย์ของคณะเกษตรศาสตร์มีความพึงพอใจต่อบริการของห้องสมุดอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด และเกิดการขยายบริการอื่นของห้องสมุดอีกด้วย

คำสำคัญ:

บริการสารสนเทศ, บริการข่าวสารทันสมัย, สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Abstract

The Faculty of Agriculture Library had developed library services to support teaching of the lecturers of the Faculty of Agriculture and encourage the use of library resources in academic year 2014. The objectives were to make available the library services for specific courses for an individual lecturer, to help and provide a counseling service for specific courses by providing information retrieval service as well as to promote the use of information resources for teaching. Four types of services were used. 1. The creation of reading lists for courses which were taught in the recent semester in Chiang Mai University were considered by course description, compiled and delivered to course lecturers. 2. The current awareness service for specific courses was served. 3. The information retrieval and document downloading services for courses were provided for lecturers. 4. The reference service by counseling and providing library services for course lecturers as well as encouraging lecturers to search information for their studies were presented. As a result, it should be concluded that the library could provide services for teaching for an individual lecturer, the lecturers of the Faculty of Agriculture were satisfied with the library services at the highest level, the library resources were promoted to be used and other library services were considered to be extended.

Keyword:

Information Services, Current Awareness Service, Faculty of Agriculture Library, Chiang Mai University, Chiang Mai University Library

บทนำ

ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำหน้าที่หลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้า และการวิจัยให้แก่นักศึกษา คณาจารย์ และนักวิจัยของคณะเกษตรศาสตร์ โดยมีการจัดหาจัดระบบ และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งในแต่ละปีห้องสมุดได้ดำเนินการจัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มขึ้นทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศมีความทันสมัย และให้มีปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่นักศึกษาและอาจารย์ของคณะเกษตรศาสตร์จะได้รับเป็นสำคัญ และด้วยการเรียนการสอนในสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ซึ่งจัดเป็นกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น ความทันสมัยของเนื้อหาสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงอย่างมาก เนื่องด้วยสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นตัวนำสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม เป็นปัจจัยที่ไม่อาจละเลยได้ในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรุ่งเรืองทางเกษตรกรรม

อุตสาหกรรม ความตื่นตัวทางวัฒนธรรม และการส่งเสริมให้มีการกินดีอยู่ดีในสังคม (ชุตินา สัจจามันท์, 2530, น. 39) ด้วยเหตุนี้ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์จึงได้พัฒนาบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอนของอาจารย์ประจำกระบวนวิชาขึ้น เพื่อสนับสนุนการใช้ทรัพยากรสารสนเทศประกอบการสอนของอาจารย์ โดยได้เริ่มให้บริการตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 แก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบกระบวนวิชาแกนเกษตรศาสตร์ (Core Course) 7 กระบวนวิชา และอาจารย์ประจำกระบวนวิชาในโครงการ Class Librarian ของห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ จำนวน 3 กระบวนวิชา รวมทั้งสิ้น 10 กระบวนวิชา

การพัฒนาบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการสอนของอาจารย์นี้จะประโยชน์แก่อาจารย์ในการได้รับสารสนเทศที่ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ และส่งผลให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้มีการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอย่างคุ้มค่า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอนแก่อาจารย์ประจำกระบวนวิชาเป็นรายบุคคล
2. เพื่อจัดบริการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ประจำกระบวนวิชาในการแสวงหาสารสนเทศประกอบการสอน
3. เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศประกอบการเรียนการสอน 10 กระบวนวิชา

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

ห้องสมุดให้บริการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนการจัดบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอนของอาจารย์ประจำกระบวนวิชา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบและวิธีการให้บริการ ระยะเวลาการดำเนินงาน และการประเมินผล
2. พิจารณาคัดเลือกกระบวนวิชาที่จะนำมาจัดบริการโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556 ของคณะเกษตรศาสตร์ (คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2557) และจากการสำรวจการเปิดสอนกระบวนวิชาจากเว็บไซต์สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2557) จากนั้นทำการคัดเลือกกระบวนวิชาแกนเกษตรศาสตร์มาเป็นกระบวนวิชาที่ห้องสมุดจะดำเนินการจัดบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอน เนื่องจากเป็นกระบวนวิชาที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะเกษตรศาสตร์ทุกคนต้องลงทะเบียนเรียนก่อนที่จะเลือกสาขาวิชาเฉพาะในปีการศึกษาต่อไป จำนวน 7 กระบวนวิชา และนำกระบวนวิชาในโครงการ Class Librarian มาดำเนินการร่วมกับบริการนี้ ซึ่งโครงการ Class Librarian เป็นโครงการที่ห้องสมุดดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 บริการให้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยมีบรรณารักษ์ทำหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ประจำกระบวนวิชา จำนวน 3 กระบวนวิชา (ประภาพันธ์ พลายนจันทร์, 2556) ทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายบริการไปยังอาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาในโครงการ Class Librarian ด้วย รวมทั้งสิ้นมีกระบวนวิชาที่ห้องสมุดคัดเลือกเพื่อให้บริการสารสนเทศสนับสนุนการสอน จำนวน 10 กระบวนวิชา

3. สำรวจความต้องการในการรับบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอนของอาจารย์ประจำคณะวิชาแกนเกษตรศาสตร์ และคณะวิชาในโครงการ Class Librarian โดยส่งแบบสำรวจความต้องการไปยังอาจารย์ผู้สอน ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีความต้องการรับบริการทั้ง 10 คณะวิชา

4. ดำเนินการให้บริการสารสนเทศสนับสนุนการสอนของอาจารย์ประจำคณะวิชา ประกอบด้วย บริการจัดทำรายชื่อหนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอนตามคณะวิชา (Reading lists) บริการข่าวสารทันสมัย (Current Awareness Service) บริการสืบค้นและดาวน์โหลดเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

4.1 บริการจัดทำรายชื่อหนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอนตามคณะวิชา (Reading lists) โดยบรรณารักษ์วิเคราะห์เนื้อหาจากบรรยายละเอียดของคณะวิชา (Course description) และ Create List หนังสือที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาโดยใช้โปรแกรม Innovative Millennium มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

4.1.1 รวบรวมรายชื่อคณะวิชาแกนเกษตรศาสตร์และคณะวิชาในโครงการ Class Librarian จำนวน 10 คณะวิชา ได้แก่

คณะวิชาแกนเกษตรศาสตร์ 7 คณะวิชา

- 1) 351200 เศรษฐศาสตร์สำหรับการเกษตรทรัพยากรและอาหาร
- 2) 353210 หลักการเพาะปลูก
- 3) 356210 สัตวศาสตร์และสัตว์น้ำเบื้องต้น
- 4) 357210 แมลงศัตรูทางการเกษตร
- 5) 359210 หลักการพืชสวน
- 6) 360210 โรคพืชวิทยาเบื้องต้น
- 7) 361210 ปฐพีศาสตร์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเบื้องต้น

คณะวิชาในโครงการ Class Librarian 3 คณะวิชา

- 1) 357441 หลักการควบคุมแมลง
- 2) 360301 เทคนิคทางโรคพืช
- 3) 360441 วิชาวิทยาของพืช

4.1.2 นำรายละเอียดของคณะวิชา (Course description) มากำหนดหัวเรื่อง (Subject Heading) และเลขหมู่ (Call Number) เพื่อนำไป Create List รายชื่อหนังสือจากฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMUL OPAC) ด้วยโปรแกรม Innovative Millennium

ตัวอย่าง

รายละเอียดกระบวนวิชา	
รหัสกระบวนวิชา : 359210 ปีการศึกษา : 2558 ภาคการศึกษา : 2	
คณะ : คณะเกษตรศาสตร์	
รหัสกระบวนวิชา : 359210	
รหัสอักษร :	ENG: HORT THA: ก.พส.
ชื่อกระบวนวิชา :	ENG: PRINCIPLES OF HORTICULTURE THA: หลักการพืชสวน
คำอธิบายลักษณะกระบวนวิชา :	ENG: Plant structure, growth and development of horticultural crops, vegetable crops, fruit crops, ornamental plants, industrial crops and modern technology in horticultural crops production. THA: ลักษณะโครงสร้างพืช การเจริญเติบโตของพืชสวน พืชผัก ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชอุตสาหกรรม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการผลิตพืชสวน
หน่วยกิต :	2(1-3-2)
เงื่อนไขที่ต้องผ่านก่อนเรียน (Prerequisite) :	None
Formerly :	since /
ผลบังคับใช้ : ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553	

ภาพที่ 1 รายละเอียดกระบวนวิชา (Course Description) หลักการพืชสวน (Principles of Horticulture) จากเว็บไซต์สำนักทะเบียนและประมวลผล

คำอธิบายลักษณะกระบวนวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษ: Plant structure, growth and development of horticultural crops, vegetable crops, fruit crops, ornamental plants, industrial crops and modern technology in horticultural crops production.

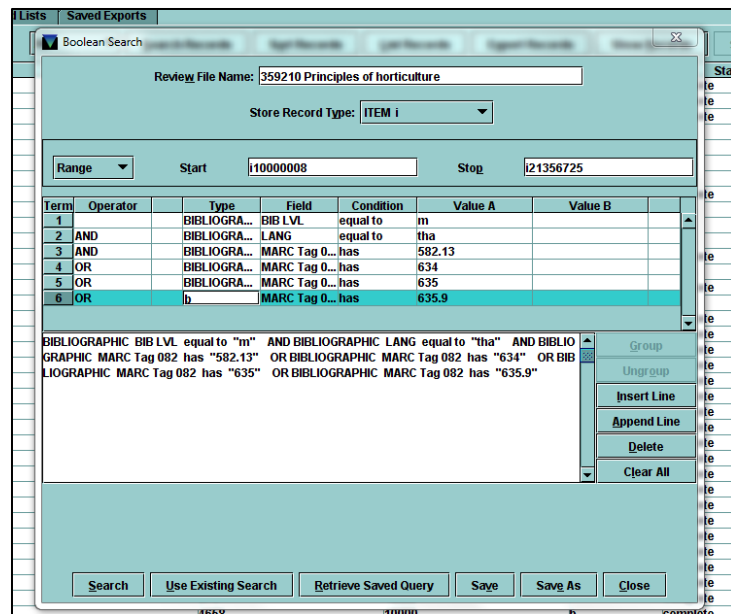
คำอธิบายลักษณะกระบวนวิชาที่เป็นภาษาไทย: ลักษณะโครงสร้างพืช การเจริญเติบโตของพืชสวน พืชผัก ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชอุตสาหกรรม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการผลิตพืชสวน

คำอธิบายลักษณะกระบวนวิชา หลักการพืชสวน (Principles of Horticulture) ที่ตรงกับหัวเรื่องและเลขหมู่ในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ คือ

หัวเรื่องภาษาไทย	หัวเรื่องภาษาอังกฤษ	เลขหมู่
พืชสวน	Horticulture	635
ไม้ผล	Fruit trees	634
ไม้ประดับ	Plants, Ornamental	635.9
ไม้ดอก	Angiosperms	582.13

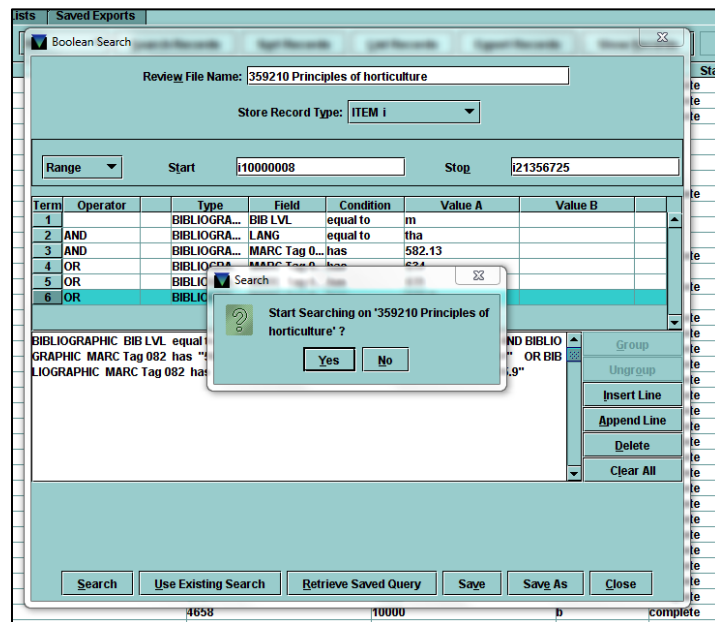
ขั้นตอนการ Create List รายชื่อหนังสือ

- กำหนดเงื่อนไขการ Create List โดยเลือกคำสั่ง ดังนี้
 - BIB LVL = m monograph เพื่อให้ระบบสืบค้นเฉพาะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ และใช้ Operator AND
 - LANG = tha หรือ eng เพื่อกำหนดภาษาของหนังสือ และใช้ Operator AND
 - MARC tag 082 ระบุเลขหมู่ที่ต้องการโดยใช้เงื่อนไข has และใช้ Operator OR หากมีเลขหมู่อื่นที่ต้องการค้นเพิ่มอีกในกระบวนวิชาเดียวกัน

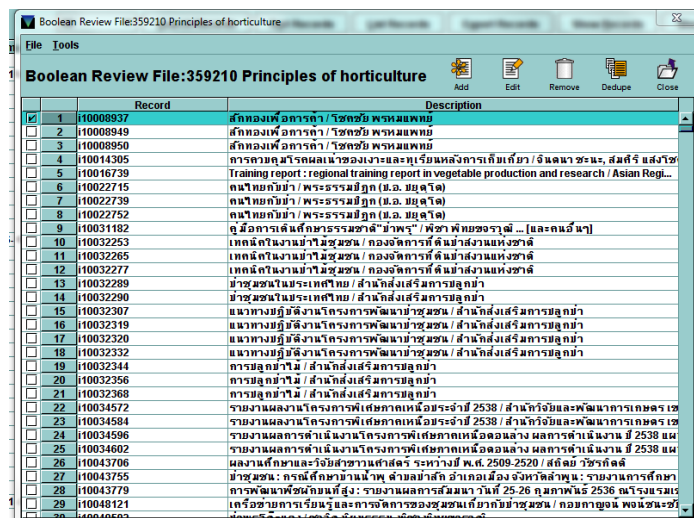
ภาพที่ 2 ตัวอย่างหน้าจอแสดงการกำหนดคำสั่งให้ระบบสืบค้นรายชื่อหนังสือ

2. คลิก Search เพื่อให้ระบบเริ่มทำการ Create List ตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อ 1

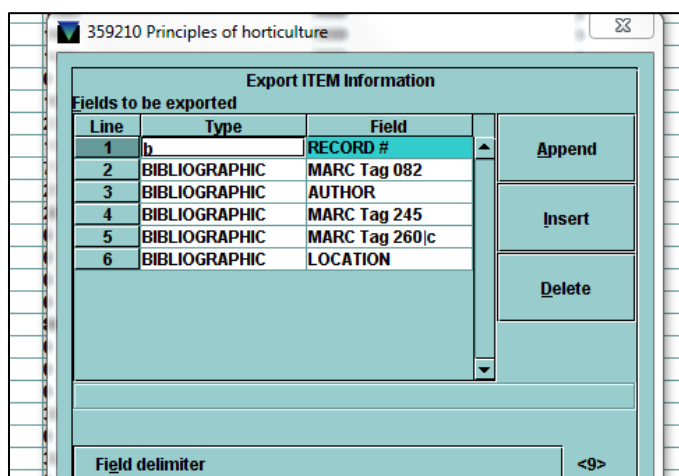

ภาพที่ 3 ตัวอย่างหน้าจอแสดงการสืบค้นรายชื่อหนังสือจากเลขหมู่

4.1.3 Export File รายชื่อและรายละเอียดทางบรรณานุกรมของหนังสือที่ได้จากการ Create List โดยใช้ข้อมูล 6 เขตข้อมูล ได้แก่ RECORD#, Tag 082 Call no., Tag 100 Author, Tag 245 Title, Tag 260 Publisher/Year และ Location

ภาพที่ 4 ตัวอย่างหน้าจอแสดงรายชื่อหนังสือที่ได้จากการ Create List

ภาพที่ 5 ตัวอย่างหน้าจอแสดงการกำหนดคำสั่ง Export File รายชื่อและรายละเอียดทางบรรณานุกรมของหนังสือ

4.1.4 ทำการ Import File ในโปรแกรม Excel และจัดเรียงข้อมูลหนังสืออันประกอบด้วย
ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง เลขหมู่ สถานที่ให้บริการ และปีพิมพ์ โดยเลือกเฉพาะหนังสือที่มีให้บริการในปัจจุบัน

หนังสือภาษาไทยอันประกอบด้วย 359210 - PRINCIPLES OF HORTICULTURE หลักการพืชสวน					
ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง	เลขหมู่	สถานที่ให้บริการ	ปีที่พิมพ์
1	การปลูกและการสกัดน้ำมันดิน /	ณรงค์ โธมธอง	633.82 ๒172๓	เกษตรศาสตร์	2518
2	สาระแทน (บันทึก) /	ศักดิ์ บวร	633.82 ๓111๓	เกษตรศาสตร์	2544
3	สาระแทน (Mam) /	ศักดิ์ บวร	633.82 ๓111๓ 2551	เกษตรศาสตร์	2551
4	พืชสวน /		633.83 ๓32	เกษตรศาสตร์	2548
5	การปลูกพืช /	สำนึก คำจุก	633.83 ๓215๐ 2532	เกษตรศาสตร์	2532
6	การปลูกพืช /	สำนึก คำจุก	633.83 ๓215๐ 2541	เกษตรศาสตร์	2541
7	พืช /	สำนึก คำจุก	633.83 ๓215๐	เกษตรศาสตร์	2531
8	พืชสวน & เครื่องมือ อุปกรณ์การสวนพื้นดิน /	จิรพร อุไรวรรณ	633.83 ๓115๓	เกษตรศาสตร์	2556
9	การปลูกพืชสวน /	ไพฑูริย์ อุไรวรรณ	633.83 ๓๑๑62๓	เกษตรศาสตร์	2531
10	เครื่องเทศ /	นิพนธ์ เอื้อเจริญ	633.83 ๓328๓ 2542	เกษตรศาสตร์	2542
11	พืชสวน & Spices /	ไพฑูริย์ อุไรวรรณ	633.83 ๓3346๓	เกษตรศาสตร์	2529
12	สวนผลไม้ สวนไม้ประดับ /	นิพนธ์ เอื้อเจริญ	633.83 ๓353๓	เกษตรศาสตร์	2552
13	พืชสวนและสวนไม้ /	วิจิตร เอื้อเจริญ	633.83 3427๓	เกษตรศาสตร์	2540

ภาพที่ 6 ตัวอย่างหน้าจอแสดงการ Import File ในโปรแกรม Excel

4.1.5 ตัดรายการที่ไม่ใช่ประกอบการสอนออก ได้แก่ วิทยานิพนธ์ หนังสือเยาวชน รายงาน นักศึกษา นวนิยาย และสื่อดิจิทัล เลือกใช้เฉพาะหนังสือทั่วไป สิ่งพิมพ์รัฐบาล สิ่งพิมพ์ภาคเหนือ และหนังสืออ้างอิง

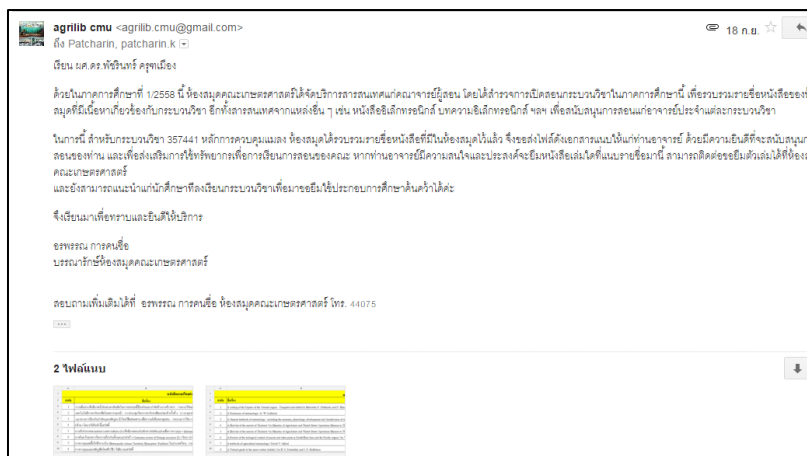
4.1.6 บันทึกไฟล์รายชื่อหนังสือในรูปแบบของ Microsoft Excel สกุลไฟล์เป็น .xls โดยตั้งชื่อไฟล์ตามชื่อกระบวนวิชา รหัสกระบวนวิชา และภาษาของหนังสือ

ตัวอย่าง

359210_Principles of Horticulture_Engbk.xls

359210_Principles of Horticulture_Thabk.xls

4.1.7 จัดส่งไฟล์รายชื่อหนังสือในข้อ 4.1.6 ให้แก่อาจารย์ประจำกระบวนวิชาเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสนับสนุนการสอนของอาจารย์ อีกทั้งอาจารย์สามารถแนะนำรายชื่อหนังสือดังกล่าวให้นักศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาในกระบวนวิชานั้น

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการส่งไฟล์รายชื่อหนังสือให้แก่อาจารย์ประจำกระบวนวิชา

4.2 บริการข่าวสารทันสมัย (Current Awareness Service) เป็นบริการจัดส่งสารสนเทศทันสมัย/แนะนำทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเนื้อหากระบวนวิชา โดยบรรณารักษ์จะติดตามข่าวสารความรู้ สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหากระบวนวิชาอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อพบว่ามีสารสนเทศใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหากระบวนวิชา จะทำการจัดส่งรายการสารสนเทศหรือเอกสารฉบับเต็ม (Full Text) ให้แก่อาจารย์ประจำกระบวนวิชาโดยมีวิธีการหลายรูปแบบ เช่น การจัดส่งรายชื่อบทความหรือเอกสารฉบับเต็มอิเล็กทรอนิกส์ การส่งบทความในรูปแบบกระดาษให้แก่อาจารย์ การแนะนำหนังสือใหม่ เป็นต้น

4.3 บริการสืบค้นและดาวน์โหลดเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยบรรณารักษ์ทำการสืบค้นและดาวน์โหลดเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเนื้อหากระบวนวิชา มีขั้นตอนดังนี้

4.3.1 รับคำขอจากอาจารย์ประจำกระบวนวิชา ประกอบไปด้วยชื่อเรื่อง/ชื่อบทความที่อาจารย์ต้องการให้สืบค้นหรือดาวน์โหลด

4.3.2 ทำการสืบค้นจากฐานข้อมูล Single Search: WorldCat หากพบว่ามีเอกสารที่ต้องการอยู่ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักหอสมุดหรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาบกรับอยู่แล้ว บรรณารักษ์สามารถดาวน์โหลดเอกสารให้อาจารย์ได้ทันที หากพบว่ามีไม่อยู่ในฐานข้อมูลจะดำเนินการขอใช้บริการ CMU Worldshare Interlibrary Loan ต่อไป

4.3.3 เมื่อได้รับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากการดาวน์โหลดหรือจากการขอใช้บริการ CMU Worldshare Interlibrary Loan เรียบร้อยแล้ว บรรณารักษ์แนบไฟล์เอกสารฉบับเต็ม (Full Text) ให้แก่อาจารย์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) หรือพิมพ์ (Print) ออกมาในรูปแบบกระดาษตามความต้องการของอาจารย์

4.4 บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า โดยบรรณารักษ์ให้คำปรึกษาและความช่วยเหลืออาจารย์ประจำคณะวิชาในการใช้ห้องสมุด การแสวงหาสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและการวิจัยในเรื่องที่อาจารย์สนใจ ตลอดจนช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ ตามความต้องการของอาจารย์ เช่น แนะนำการสืบค้นสารสนเทศแก่นักศึกษาในคณะวิชาของอาจารย์ (Class Librarian) แนะนำการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรม นอกจากนี้ยังรวมถึงการจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศไว้ให้พร้อมเพื่อที่อาจารย์จะสามารถเลือกใช้ได้อย่างสะดวก

5. ประเมินผลการจัดบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอนของอาจารย์ประจำคณะวิชา โดยส่งแบบสำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ประจำคณะวิชาในรูปแบบออนไลน์ไปยังอาจารย์ผู้สอน

ภาพที่ 8 ตัวอย่างแบบสำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ผู้รับบริการฯ

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

การดำเนินการจัดบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอนของอาจารย์ประจำคณะวิชาของห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ดำเนินการให้บริการอาจารย์ประจำคณะวิชาทั้งสิ้น 10 คณะวิชา จำนวน 10 คน ซึ่งห้องสมุดได้สำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ และประเมินผลการให้บริการพบว่า อาจารย์มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้ คือ ความพึงพอใจต่อการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการใช้ห้องสมุด/การแสวงหาสารสนเทศ ($\bar{X} = 5.00$) ความพึงพอใจต่อรูปแบบของเอกสารที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.86$) ความพึงพอใจต่อการให้บริการสืบค้นและดาวน์โหลดเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับคณะวิชา ($\bar{X} = 4.71$) ความพึงพอใจต่อการรวบรวมและจัดส่งรายชื่อหนังสือที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับคณะวิชา ($\bar{X} = 4.57$) ความพึงพอใจต่อการจัดส่งข่าวสาร/สารสนเทศทันสมัย ($\bar{X} = 4.57$) และความพึงพอใจต่อระยะเวลาที่ให้บริการ/ระยะเวลาการส่งสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.43$) อีกทั้งเห็นว่าเป็นบริการที่ดี มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนควรให้บริการอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการดำเนินการให้บริการนี้เป็นบริการสารสนเทศที่สนับสนุนการสอนของอาจารย์ได้เฉพาะบุคคลมากยิ่งขึ้น และยังเป็นการช่วยชี้แนะแหล่งสารสนเทศที่อาจารย์ต้องการได้โดยตรง ลดระยะเวลาของอาจารย์ในการติดตาม

สารสนเทศใหม่ เนื่องจากอาจารย์มีภาระงานหลักด้านการสอนจึงไม่สะดวกในการติดตามสารสนเทศใหม่ด้วยตนเอง อย่างสม่ำเสมอ และนอกจากนี้ ห้องสมุดยังพบว่าการจัดบริการนี้ส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอื่น ๆ ของห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น เช่น บริการยืม – คืน บริการนำส่งเอกสาร (Document Delivery Service) บริการ CMU Worldshare Interlibrary Loan เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม นอกจากประโยชน์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าเพื่อให้บริการสารสนเทศสนับสนุนการเรียนการสอนต่ออาจารย์และนักศึกษาของคณะเกษตรศาสตร์ได้อย่างทั่วถึง ห้องสมุดควรขยายการให้บริการจากเดิมที่ให้บริการอาจารย์ประจำคณะวนวิชา 10 กระบวนวิชา ไปยังอาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาอื่นของคณะเกษตรศาสตร์ด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดให้สนับสนุนการเรียนการสอนของคณะเกษตรศาสตร์อย่างแท้จริง

การนำไปใช้ประโยชน์

จากการดำเนินการจัดบริการสารสนเทศสนับสนุนการสอนของอาจารย์ประจำคณะวนวิชาพบว่า ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ

1. ประโยชน์ต่ออาจารย์ การจัดบริการนี้เป็นประโยชน์แก่อาจารย์ในการที่จะได้รับสารสนเทศที่มีประโยชน์ มีความทันสมัย เพื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับความรู้ใหม่ ๆ นำไปสู่การวิจัย ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อตอบสนองต่อการเรียนการสอน การปรับปรุงเนื้อหากระบวนวิชา ให้มีความทันสมัย

2. ประโยชน์ต่อนักศึกษา ในด้านประโยชน์ต่อนักศึกษานั้น อาจารย์ผู้สอนสามารถแนะนำหนังสืออ่านประกอบการเรียนให้แก่ นักศึกษา อันจะส่งผลให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าในกระบวนวิชาอย่างมีคุณภาพ และสามารถนำความรู้นั้นไปพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติในอนาคตได้ต่อไป

3. ประโยชน์ต่อห้องสมุด

- 3.1 เป็นการขยายบริการอื่นของห้องสมุดให้มีการใช้บริการเพิ่มมากขึ้น เช่น บริการยืม – คืน บริการนำส่งเอกสาร (Document Delivery Service) บริการ CMU Worldshare Interlibrary Loan เป็นต้น

- 3.2 ทำให้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์และห้องสมุดอื่นในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการใช้เพิ่มขึ้น

- 3.3 ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างห้องสมุดและอาจารย์ในการร่วมมือกันจัดหาสารสนเทศเพื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพให้แก่ นักศึกษา

- 3.4 จากขั้นตอนของการสืบค้นรายการหนังสือในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Innopac เพื่อจัดทำรายชื่อหนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอนตามกระบวนวิชา (Reading lists) นั้น ถือเป็นอีกทางหนึ่งที่ช่วยให้ห้องสมุดทราบถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของหนังสือในด้านปริมาณ และความทันสมัยของเนื้อหาซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดในปีการศึกษาต่อไป

รายการอ้างอิง

- ชุติมา สัจจามันท์. (2530). *สารนิเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภาพันธุ์ พลายจันทร์. (2556). *Class Librarian @ CMU Library: บริการเชิงรุกสู่ห้องเรียน [เอกสารประกอบการประชุม Pulinet วิชาการ ครั้งที่ 3]*. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2557). *กระบวนวิชาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2557*. เข้าถึงจาก <https://www.reg.cmu.ac.th/>
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะเกษตรศาสตร์. (2557). *เอกสารหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556*. เข้าถึงจาก <http://www.agri.cmu.ac.th/main/>